C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1290/25 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Nr.PIGD 1-25048069-03-21rji-13082025 Judecător: Comerzan Ghenadie

D E C I Z I E
În numele Legii

26 martie 2026 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecătorii: Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a examinat în lipsa părților, recursurile avocatului Serghei Culicov și directorului interimar al Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10 septembrie 2025, privind examinarea plângerii condamnatului **Rusu Vadim** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

c o n s t a t ă:

Rusu Vadim a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 aprilie 2025 în baza art. 186 alin. (2) lit. c), 186 alin. (2) lit. c), 186 alin. (2) lit. c), art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 03 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, sentința devenind definitivă la data de 22 aprilie 2025.

Începutul termenului: 06 ianuarie 2025

Sfârșitul termenului : 05 ianuarie 2028

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Rusu Vadim s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 09 ianuarie 2025-05 mai 2025.

La 21 mai 2025 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Rusu Vadim împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul a indicat că, a fost deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 09 ianuarie 2025-05 mai 2025, în condiții inumane, și anume: supraaglomerarea- nu a fost respectat norma spațiul locativ de 4 m2; nu s-a oferit primul apel telefonic; nu a fost asigurat cu veselă și cu lingerie de pat; veceu în celulă; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; lipsa reparației în celulă, podea din beton; celula populată cu diferite insecte; baia o dată pe săptămână; plimbarea se permitea nu mai o oră pe zi; hrana necalitativă; lipsa sălii sportive; lipsa locului special amenajată pentru spălarea hainelor, și anume lipsa mașinilor de spălat; nu se efectua dezinfectarea și deratizarea celulei; asistența medicală necalitativă.

A solicitat constatarea încălcării prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei, și anume în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10 septembrie 2025 a fost admisă plângerea condamnatului Rusu Vadim împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Rusu Vadim a fost deţinut în perioada 09 ianuarie 2025-05 mai 2025 în Penitenciarul nr. 11 Bălţi în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 116 (o sută șaisprezece) zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (4) Cod procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Rusu Vadim cu 11 (unsprezece) zile, pentru perioada de 110 (o sută zece) zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în

Penitenciarul nr. 11 Bălti cu statut de condamnat, calculîndu-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 06 (șase) zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin.(4) Cod proceduyră penală care nu au putut fi reduse, s-a dispus a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Rusu Vadim prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 aprilie 2025, sub formă de închisoare pe termen de 03 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în total s-a redus cu 11 (unsprezece) zile.

A fost obligată administraţia Penitenciarului nr. 11 Bălți să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, aceasta în termen a fost contestată cu recurs de către Directorul interimar al Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor, care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Edineţ sediul Briceni din 10 septembrie 2025, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanţa, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea condamnatului Rusu Vadim.

În motivarea recursului a invocat

- în Raportul de evaluare a condiţiilor de detenţie, prezentat în cadrul şedinţei de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Rusu Vadim în Penitenciarul nr.11-Bălţi i-au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie: condamnatul a fost detinut în celule bine iluminate, si ventilate. Iluminarea și ventilarea celulelor au fost asigurate prin intermediul geamurilor din termopan, care se deschid. Iliminarea artificială a fost asigurată prin becuri electrice. Încălzirea celulelor a fost efectuată prin sistem centralizat de încălzire, celule fiind dotate cu calorifere de încălzit, teperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C.Blocul sanitar nu se află în celulă, şi este separat de restul celulei cu pereţii până la tavan şi cu uşa din termopan. Condamnatului Rusu Vadim a fost asigurată plimbarea zilnică, conform art.215 Codului de Executare, cu o durata cel puţin 1 oră pe zi. Spălarea hainelor a fost efectuată prin intermediul spălătoriei penitenciarului, dotată cu maşine de tip automat. în penitenciar sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea hainelor.Deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarului se efectuează trimestrial de agenţi economici speciale conform contractelor încheiate.Asistenţa medicală se acordă în regim non-stop. Alimentaţia

corespunde standardelor stabilite. În Penitenciarul nr. 11-Bălţi apa potabilă este asigurată din apeductul orăşenesc. Calitatea apei corespunde standartelor.
- standardele CPT prevăd norma de spaţiu de locuit pentru per prizonier într-o celula cu mai multe ocupaţii 4 m^2. Însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deţinutului, atîta timp cît se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afara celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiile de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spaţiu acordat fiecărui deţinut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt;
-judecătorul de instrucţie nu a luat în considerare, că condiţiile de detenţie în Penitenciarul nr. 11 -Bălţi în ultimele 2 ani s-au îmbunătăţit esenţial.
- administraţia Penitenciarului nr. 11-Bălţi a depus eforturi mari pentru îndeplinirea recomandărilor CPT, ce ţin de condiţiile materiale de detenţie. Totodată, numărul deţinuţilor în Penitenciarul nr.l 1-Băţi s-a micşorat esenţial.
- cauza a fost examinată formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspetele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

La fel în termen încheierea instanței de fond a fost contestată cu recurs și de către avocatul Culicov Serghei în interesul condamnatului Rusu Vadim, solicitând admiterea recursului cu emiterea unei decizii prin care să-i fie redus în condiţiile art. 473^4 alin. (4) Cod procedură penală din pedepsa stabilită lui Rusu Vadim cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detentie în calitate de condamnat în Pemnitenciarul nr. 11 Bălți.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:
- instanţa de judecată nu a argumentat suficient poziţia sa privind prin calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie în calitate de condamnat, or, din

plângerea confamnatului Rusu Vadim şi din materialele examinate în şedinţa de judecată rezultă ca Rusu Vadim a fost şi este deţinut în condiţii care lasă de dorit fără a se deosebi sau putea fi determinate după anumite gradaţii, provocând în final anumite suferinţe fizice cât şi psihice faţă de acesta.
- opinează că instanţa urma să-şi motiveze detaliat decizia sa de ce se reduce cu o zi dar nu cu două zile în mod concret pentru fiecare caz în parte, deoarece în speţa dată urma de a fi redus la maxim.

Procedura înștiințării legale în instanța de recurs a fost executată.

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1) Cod procedură penală: *”recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces”.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursurilor, declarate de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani și avocatul Culicov Serghei în interesul condamnatului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Verificând argumentele cererilor de recurs în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, recursurile urmează a fi respinse ca nefondate, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează că, judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Rusu Vadim împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude că, judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Rusu Vadim în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în perioada 09 ianuarie

2025-05 mai 2025 în Penitenciarul nr. 11 Bălți în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit plângerii înaintate condamnatul Rusu Vadim a invocat că s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, în condiții inumane, și anume: supraaglomerarea nu a fost respectat norma spațiul locativ de 4 m2; nu s-a oferit primul apel telefonic; nu a fost asigurat cu veselă și cu lingeria de pat; veceu în celulă; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; lipsa reparației în celulă, podea din beton; celula populată cu diferite insecte; baia o dată pe săptămână; plimbarea se permitea nu mai o oră pe zi; hrana necalitativă; lipsa sălii sportive; lipsa locului special amenajată pentru spălarea hainelor, și anume lipsa mașinilor de spălat; nu se efectua dezinfectarea și deratizarea celulei; asistența medicală necalitativă.

Potrivit raportului întocmit, condamnatul Rusu Vadim s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălţi şi în perioada de referinţă a fost deţinut în următoarele celule şi respectiv, perioade de timp: - celula nr. 28, în perioade de timp cuprinse între 09.01.2025-18.02.2025, 24.02.2025-05.05.2025 cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 13,64 m2, unde blocul sanitar constituie 1,3 m2, fiind amplasat la intrare în partea stângă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu uşă. Dimensiunea geamului: 1,15 x 0,93 m. Cifra deținuților a variat între 5 şi 6 persoane, și respectiv 4 - 6 persoane; - celula nr. 29, în perioade de timp cuprinse între 18.02.2025-24.02.2025 cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 13,92 m2, unde blocul sanitar constituie 1,40 m2, fiind amplasat la intrare în partea stângă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi până la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu uşă. Dimensiunea geamului: 1,15 x 0,96 m. Cifra deţinuţilor a variat între 1 şi 6 persoane.

Celulele corespund condițiilor de detenție şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați, ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim.Iluminarea în celule este asigurată natural prin intermediul geamurilor, precum şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri puterea cărora e de 100 W. Celulele sunt dotate cu prize la tensiunea 220W, cu aparate de protecţie pentru limitarea sarcinii conectate, instalate în afara încăperilor date.

Aerisirea în celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule care sânt utilate cu deschidere în două părţi şi oberliht, totodată uşile celulelor sunt dotate cu vizor şi vizetă, care sânt folosite şi pentru aerisirea artificială a celulelor.Apa potabilă este asigurată în permanenţă de ÎM Regia APA–CANAL-Bălţi. Accesul la apa potabilă este de 24 ore, în fiecare celulă persistă lavoar cu robinet.Celulele de locuit sunt amenajate cu vas pentru closet de pardoseală şi lavoar care este despărțit de restul celule.

Pe perioada detenţiei în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, persoana vizată, a fost asigurată cu toate produsele de igienă: săpun de toaletă, săpun de rufe, hârtie igienică, aparat de ras, periuță şi pastă de dinţi, care sînt repartizate condamnaților conform normelor stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 609/2006, privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deținuților şi de eliberare a detergenților, în baza anexei nr. 7.

Referitor la starea sanitaro-igienică, anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsecţie, cu agenţi economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate.

Spălarea lingeriei de pat se face săptămânal, conform registrului şi graficului stabilit în spălătoria penitenciarului. Totodată spălătoria este dotată cu o mașină de spălat pentru 27 kg de rufe, o mașină de spălat pentru 20 kg de rufe, o mașină de spălat pentru 18 kg de rufe şi o centrifugă pentru uscare a hainelor cu capacitatea de 100 kg. La cerinţa deţinuţilor hainele spălate sunt puse la uscat în locul special amenajat pentru uscarea hainelor.Pentru deținuți baia se petrece nu mai puțin de o dată pe săptămână conform graficului stabilit, la temperaturi admisibile, în strictă conformitate cu prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnaţi.

Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, este cu statut de izolator de urmărire penală de tip celulă, din acest motiv nu dispune de locuri special amenajate pentru fumători, însă, dispune de 3 celule care sînt destinate pentru nefumători şi la cererea acestora sînt amplasaţi în ele.

Pe parcursul întregii perioade de detenţie în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, deţinutul a beneficiat de un regim alimentar, care este în strict conformitate cu Ordinul MJ nr. 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentației deținuților în penitenciare.

În conformitate cu Ordinul MJ nr. 327 din 18.08.2005, Penitenciarul nr. 11 - Bălţi are statut de izolator de urmărire penală, ce prevede deţinerea permanentă

în celula închisă a deținiților, cu acordarea plimbării zilnice cu o durata de o oră.

Pe perioada deţinerii în Penitenciarul nr. 11 Bălţi, ultimului i-a fost acordată plimbare zilnică în aer liber, în conformitate cu prevederile art. 215 Cod de executare, cu o durată de cel puţin 1 oră pe zi, în locuri special amenajate, conform graficului de plimbări a deţinuţilor.

Secția Medicală a Penitenciarului nr.11 Bălți, activează în baza Autorizației Sanitare de Funționare cu nr.273, din 18.12.2018, eliberată de Centrul de Sănătate Publică Bălți și se menționează faptul că în conformitate cu Ordinul MJ nr. 478 din 15.12.2006, pct. 3 din Regulamentul cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale persoanelor deținute în penitenciar, deţinuţii zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere deținutului.

Condamnaţii beneficiază în mod gratuit de asistență medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul Unic al Asigurării Obligatorii de Asistenţă Medicală. Serviciul medical este situate pe teritoriul penitenciarului, în care condițiile sunt satisfăcătoare. Totodată dispune de cabinet medical, sala de proceduri, cabinet stomatologic, cabinet ginecologic, cabinet renghenologic și birou de consultație a specialiștilor.

Examenul medical profilactic se efectuează o data la șase luni, în condiţii de confidențialitate şi intimidate. Penitenciarul nr. 11 - Bălți, încheie anual la necesitate contracte de prestare a serviciilor medicale cu Spitalul Municipal Bălți pentru consultații la specialiștii de profil în gust.

Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 m^2 conform standardelor CPT.

În acest mod, prima instanță just a reținut că, condamnatul Rusu Vadim s-a deţinut în Penitenciarele menționate supra în perioada raportată, în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ per persoană de 4 m^2, fiind deținut în celule supra aglomerate, contrar standardelor internaționale și celor naționale, prevăzute la pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat.

În acest context, Colegiul penal, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare

consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, Colegiul penal consideră, că judecătorul de instrucție just a stabilit că, pe parcursul perioadei vizate Rusu Vadim a ispășit pedeapsa în Penitenciarul nr.11 Bălți, unde dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul, au depășit relativ semnificativ, nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul nerespectării normei spațiului locativ și a condiţiilor unde celule populate cu diferite insecte, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Respectiv, Colegiul penal, la fel, ca și judecătorul de instrucție consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat Rusu Vadim, pe parcursul detenției sale în Penitenciarele supra vizate, în perioada menționată au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

Totodată, contrar alegațiilor apărătorului-recurent la caz judecătorul de instrucție just a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, și anume una zi de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare în Penitenciarele nr.11 Bălți, care în opinia Colegiului este un echitabilă.

În condițiile expuse supra și circumstanțele constatate la speță Colegiul reține necesitatea de respingere ca nejustificat argumentul instituției penitenciare în aspectul respingerii plângerii condamnatului Rusu Vadim ca neîntemeiată or la caz au fost reținute temeiuri pentru admiterea acesteia în sensul soluției emise de instanța de fond și menținută de cea de recurs.

Privitor la solicitarea avocatului-recurent în interesele condamnatului de a-i fi aplicată formula de reducere: 2 zile de reducere per 10 zile de deținere în condiții precare, Colegiul penal o consideră neîntemeiată, or, judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția adoptată, reducerea instituită fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate, criticile părții apărării aduse în acest sens fiind apreciate nefondate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs conchide că, cerințele invocate de recurenți sunt neîntemeiate, iar temei de casare a încheierii nu s-a

stabilit, fiind condiționată respingerea cererilor de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Respinge ca nefondate recursurile avocatului Serghei Culicov și directorului interimar al Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10 septembrie 2025, privind examinarea plângerii condamnatului **Rusu Vadim** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache